

Tegelen - Algemeen

Na de bloeiende dakpanproductie van de Romeinen ontwikkelde Tegelen zich vanaf de achttiende eeuw tot een keramisch centrum van betekenis. Kleinschalige werkplaatsen groeiden al snel uit tot forse fabrieken met rokende schoorstenen. Ondernemers en arbeiders van heinde en verre streken in Tegelen neer, waardoor de bevolking in korte tijd flink toenam. De bebouwing en het landschap laten dat vandaag de dag nog zien. Het dorp groeide uit in de richting van de kleifabrieken op het hoogterras. In het uitbreidingsgebied werden tal van nieuwe voorzieningen gebouwd, waaronder een compleet nieuwe parochiewijk aan de oost-zijde van de spoorlijn. De oude, van oorsprong middeleeuwse dorpskern met zijn typische stratenpatroon, de droge bedding van de Engerbeek en de Oude Markt, bleef daardoor redelijk gaaf bewaard. Tegelen kent opvallend veel fabrieksgebouwen, waarvan een enkel exemplaar nog stamt uit de negentiende eeuw. Ook staan er nog enkele hoge fabrieksschoorstenen. Bijzondere woonhuizen en villa's uit de periode rond 1900 laten zien wat in het verleden ter plaatse werd gepresteerd: ze zijn versierd met allerlei keramische details en bijzondere bouwmaterialen die in de plaatselijke fabrieken met zorg werden gemaakt.

Al in de jaren dertig van de twintigste eeuw werd Tegelen planmatig ontwikkeld in oostelijke richting. De uitplaatsing van het raadhuis vanuit de oude dorpskern richting de spoorlijn en de bouw van Heilig Hartparochie was hiertoe de eerste aanzet. De Kerkstraat vormde de verbinding tussen het oude en het nieuwe centrum. Hier ontstond in de jaren zeventig een nieuw winkelcentrum, dat in de jaren tachtig en negentig verder werd uitgebreid. In de jaren zestig werd tevens begonnen met de bouw van de wijk Op de Heide, boven op het hoogterras. In de jaren zeventig en tachtig kreeg deze wijk vorm. Hart van de wijk vormt de omgeving Glazenapplein. De uitbreiding van Tegelen in noordelijke richting vond eveneens hoofdzakelijk in de jaren tachtig plaats. In de jaren negentig en in het eerste decennium van deze eeuw kwam de wijk Maasveld tot stand, de laatste grootschalige uitbreidingswijk van Tegelen.

Voor Steyl geldt een ander verhaal. Evenals Venlo was de handel over de Maas eeuwenlang de kurk waarop de plaatselijke economie dreef. Ook kon en kan hier met een veerpont de Maas worden overgestoken. In de zeventiende en achttiende eeuw beleefde de bedrijvigheid een hoogtepunt en werden er tal van rijke handelshuizen gebouwd op de steile oevers van de Maas. Het karakteristieke gebied rondom de huidige Maashoek getuigt daar nog van. In de negentiende eeuw keerde het tij en dreigde Steyl in te slapen als een doorsnee Maasdorpje. In 1875 blies de Duitse pater Arnoldus Janssen Steyl echter nieuw leven in. Zijn 'Missiehuis' aan de Maas had een enorme spin-off, waardoor Steyl uitgroeide tot het indrukwekkende kloosterdorp zoals we dat vandaag de dag kennen: monumentale kloostergebouwen met bijzondere tuinen, veel groen en een bekoorlijke ligging aan de rivier.